

V. 11. ÚKLIDOVÉ PRÁCE (Úp)

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět **úklidové práce** vychází ze vzdělávacího okruhu **odborné činnosti podle profilace školy**, který je součástí vzdělávací oblasti **odborné činnosti**.

Obsah výuky vyučovacího předmětu **úklidové práce** rozšiřuje učivo vyučovacího předmětu **rodina a domácnost** věnované vedení domácnosti.

▣ OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

V průběhu výuky **úklidových prací** se žáci seznamují s členěním domácnosti do funkčních zón, poznávají vybavení domácnosti a učí se o něj pečovat tak, aby dokázali udržovat svoji budoucí domácnost v čistotě a pořádku.

Žáci se postupně učí provádět všechny pracovní činnosti spojené s úklidem domácnosti s využitím vhodných pomůcek a úklidových prostředků. K tomu je nutné naučit se orientovat v návodech k použití a vyhledávat v nich základní informace o obsluze složitějších mechanických pomůcek a elektrospotřebičů nebo složení, možnostech využití a dávkování úklidových prostředků.

Nedílnou součástí výuky je i osvojení zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Do výuky je zařazena i ochrana životního prostředí – žáci se učí používat přírodní nebo ekologicky šetrné úklidové prostředky a třídit odpad.

Podle školního učebního plánu jsou vyučovacímu předmětu **úklidové práce** věnovány **2 vyučovací hodiny týdně**.

Z kapitoly „Zařazení průřezových témat“ je zřejmé, jakou formou se v předmětu **úklidové práce** realizují jednotlivá **průřezová témata** (kapitola III. 5., strana 20 - 44).

Teoretická část výuky vyučovacího předmětu **úklidové práce** může probíhat v kmenové třídě, učebně výpočetní techniky a učebnách s interaktivní tabulí a interaktivním displayem.

Výuka je však převážně zaměřena na praktický nácvik činností spojených s úklidem domácnosti – praktická část výuky je uskutečňována ve cvičném bytu (s obývacím pokojem, lůžkem, kuchyní, jídelním koutem, toaletou a koupelnou).

▣ VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PŘEDMĚTU

Klíčové kompetence

● Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat podle návodu (s pomocí v textu vyhledat základní informace a řídit se jimi)
- učíme žáky poznávat symboly a znaky pro úklidové práce
- učíme žáky řídit se pokyny vyjádřenými pomocí znaků a symbolů
- učíme žáky orientovat se v jednoduché tabulce (dávkování úklidových prostředků)
- žákům zadáváme úkoly prakticky využitelné v jejich každodenním životě
- při hodnocení používáme převážně prvky pozitivní motivace, ale učíme žáky adekvátně reagovat i na oprávněnou kritiku
- hodnotíme nejen míru splnění požadavků, ale také individuální pokrok žáka v souladu s jeho individuálními možnostmi
- učíme trpělivosti a vytrvalosti, povzbuzujeme

• Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky předcházet problémům zodpovědným přístupem k práci
- učíme žáky poznat své vlastní problémy a vhodnou formou požádat o radu
- učíme žáky hledat příčiny problémů
- učíme žáky spolupracovat při řešení problémů - vyslechnout názory druhých, klidnými argumenty obhajovat své názory a hledat řešení přijatelné pro všechny členy skupiny
- učíme žáky přijímat důsledky svých rozhodnutí při řešení problémů

• Kompetence komunikativní

- dbáme na kulturní úroveň komunikace, netolerujeme nezdvořilé a vulgární vyjadřování
- učíme žáky pravidlům komunikace při týmové spolupráci, vyslechnout a respektovat názor druhého, obhajovat svůj názor pomocí klidné argumentace
- rozvíjíme nonverbální komunikaci (porozumění odborným symbolům a znakům)
- vedeme žáky k jasnému a srozumitelnému vyjadřování
- rozvíjíme slovní zásobu žáků, vedeme žáky k porozumění a aktivnímu používání odborných termínů

• Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k pochopení nutnosti stanovení pravidel a jejich respektování
- učíme žáky nést následky svého nevhodného chování
- učíme žáky navazovat a udržovat přátelské vztahy na základě respektu, tolerance a empatie
- vedeme žáky k toleranci a respektu k ostatním lidem bez ohledu na jejich vzájemné odlišnosti
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci navzájem potřebují
- učíme žáky vhodnou formou požádat o pomoc, nabídnout a poskytnout pomoc druhým (podle svých možností), prožívat pocit uspokojení z poskytnuté pomoci, ocenit poskytnutou pomoc a neočekávat za ni protislužbu
- vedeme žáky k sebeovládání, vytrvalosti a odpovědnosti

• Kompetence občanské

- důsledně vyžadujeme dodržování všech zásad hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- vedeme žáky k odpovědnosti za své zdraví i zdraví spolužáků
- vedeme žáky k aktivní ochraně životního prostředí
- seznamujeme žáky s dopadem různých lidských činností na životní prostředí, učíme žáky hledat ekologicky vhodnější řešení (např. volbou přírodních a ekologicky šetrných výrobků při úklidových pracích)
- vedeme žáky k respektování autorit
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků

• Kompetence pracovní

- vedeme žáky k odpovědnosti za výsledky své práce
- učíme žáky pracovat podle praktické ukázky požadované činnosti, ústních instrukcí vyučujících, obrázkového návodu, procesuálního schématu, písemného návodu, jednoduchého technického návodu; (včetně využití jednoduchých odborných symbolů a znaků)
- učíme žáky respektovat časovou posloupnost jednotlivých pracovních úkonů
- rozvíjíme pracovní výdrž a schopnost překonávat překážky
- učíme žáky nést následky nekvalitního plnění pracovních povinností
- vedeme žáky k poznání, že možnosti uplatnění na pracovním trhu i výše mzdy za práci jsou přímo úměrné kvalitě a množství odvedené práce

Odborné kompetence**• Dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci**

- učíme žáky důsledně respektovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při úklidu domácnosti (zaměřujeme se na bezpečnou obsluhu elektrospotřebičů, výběr vhodných pomůcek pro práci, porozumění značení chemických látek používaných při úklidu domácnosti, učíme žáky předcházet nebezpečí úrazu účelnou organizací svého pracoviště ...)

- důsledně vyžadujeme používání doporučených ochranných pracovních pomůcek při úklidu domácnosti (např. při používání chemických látek)

- **Usilovat o kvalitu své práce, výrobků a služeb**

- vedeme žáky k důslednému dodržování pracovních postupů pro úklid domácnosti s využitím vhodných pomůcek
- učíme žáky pracovat podle praktické ukázky požadované činnosti, ústních instrukcí vyučujících, obrázkového návodu, procesuálního schématu, písemného návodu, jednoduchého technického návodu; (včetně využití jednoduchých odborných symbolů a znaků)
- vedeme žáky k odpovědnosti za plnění svých pracovních povinností, vyžadujeme maximální výkon podle individuálních možností žáka daných charakterem a stupněm jeho postižení a aktuálním zdravotním stavem

- **Jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje**

- učíme žáky hodnotit dopad používání úklidových prostředků na kvalitu životního prostředí
- vedeme žáky k aktivní ochraně životního prostředí (třídíme odpad, nabízíme přírodní a ekologicky šetrné prostředky vhodné k péči o domácnost)

Odborné kompetence podle zaměření školy

- **Provádět ruční a úklidové práce potřebné pro samostatné vedení domácnosti**

- vedeme žáky k pasivnímu i aktivnímu užívání obecně používaných odborných termínů, znaků a symbolů z oblasti úklidových prací
- seznamujeme žáky s nabídkou úklidových prostředků
- učíme žáky volit vhodné úklidové prostředky podle typu prováděné práce
- vedeme žáky volit vhodné úklidové prostředky s ohledem na ochranu životního prostředí
- učíme žáky dávkovat zvolené úklidové prostředky podle návodu
- prakticky nacvičujeme úklidové práce nutné pro samostatné vedení domácnosti s využitím vhodných pomůcek

■ VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výsledky vzdělávání

žák by měl:

1. popsat funkci jednotlivých bytových prostor
2. pojmenovat základní vybavení domácnosti
3. rozlišovat různé materiály, ze kterých je zhotoveno vybavení domácnosti
4. vyjmenovat a popsat pracovní činnosti spojené s úklidem domácnosti
5. pojmenovat a správně používat pomůcky pro úklid domácnosti
6. vybírat vhodné prostředky pro úklid domácnosti a správně je dávkovat
7. používat prostředky pro úklid domácnosti s ohledem na ochranu životního prostředí
8. osvojené vědomosti o úklidu domácnosti aplikovat v praxi
9. řídit se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při úklidu domácnosti

Učivo:

- členění bytu na funkční zóny, pojmenování a funkce jednotlivých bytových prostor
- základní vybavení bytu, jeho využití (nábytek, bytový textil)
- rozlišování materiálů, ze kterých je zhotoveno vybavení bytu (nábytek, podlahové krytiny, svítidla, textilie, úprava stěn)
- pojmenování a popis pracovních činností spojených s úklidem domácnosti
- základní pomůcky pro úklidové práce (pojmenování, možnosti použití)
- výběr vhodných pomůcek pro úklid domácnosti (podle charakteru a rozsahu pracovní činnosti)
- praktický nácvik používání pomůcek pro úklid domácnosti
- prostředky pro úklid domácnosti, možnosti jejich využití

- výběr vhodných prostředků k péči o domácnosti – s pomocí (na základě práce s návody k použití, určení ošetřovaného materiálu a druhu pracovní činnosti)
- dávkování prostředků pro úklid domácnosti
- používání prostředků pro úklid domácnosti s ohledem na ochranu životního prostředí; přírodní a ekologicky šetrné úklidové prostředky
- druhy úklidu (denní, týdenní, velký úklid), výčet činností
- praktický nácvik úklidu všech částí bytu (na základě osvojených teoretických znalostí o funkčních zónách bytu, materiálech a prostředcích pro úklid domácnosti)
- bezpečnost a ochrana zdraví při úklidu domácnosti, prevence úrazů
- zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s elektrospotřebiči a chemickými látkami, ochranné pomůcky